

**Invalīdu lietu nacionālās padomes sēdes
protokols**

2013. gada 25.mart

**Sēdes notiek: Cilvķu ar invaliditāti informācijas un vides pieejamības centrā „VAR”,
Kr.Valdemāra ielā 38**

Sēdes sākums: plkst. 11.30

Piedalās:

Padomes locekļi vai to aizvietotāji:

- Š.Bērziņa** Tiesībsarga biroja Tiesiskās vienlīdzības nodarbes vadītāja – tiesībsarga vietniece;
- A.Bolis** Invalīdu un viņu draugu apvienības “Apeironi” vides pieejamības eksperta – „Apeironi” prezidenta vietniece;
- I.Leimane-Veldmeijere** Resursu centra cilvēkiem ar garīgiem traucējumiem “Zelda” direktore;
- L.Lejiņa** Izglītības un zinātnes ministrijas Politikas iniciatīvu un attīstības departamenta direktore – izglītības un zinātnes ministra vietniece;
- A.Lilmanis** Latvijas Paralimpiskās komitejas pārstāvju vispārīgās komitejas prezidentes vietniece;
- L.Neiders** Ekonomikas ministrijas Tautsaimniecības strukturālās politikas departamenta Ekonomiskās politikas koordinācijas nodarbes vadītājs – ekonomikas ministra vietniece;
- S.Pablaka** Veselības ministrijas Veselības aprūpes departamenta, Veselības aprūpes organizācijas nodarbes vadītāja- veselības ministres vietniece;
- A.Pavļins** Latvijas Neredzīgās savienības prezidents;
- S.Sproģe** Latvijas Neredzīgās biedrības priekšsēdētāja;
- S.Šimfa** Latvijas pašvaldību savienības padomniece veselības un sociālajos jautājumos-priekšsēdētāja vietniece;
- I.Viņķele** Labklājības ministre

Citi dalībnieki:

- V.Grigorjevs** Latvijas Neredzīgās biedrības pārstāvis
- L.Janševska** SIA „LNS Rehabilitācijas centrs” valdes locekle
- A.Jankabsons** Latvijas Neredzīgās biedrības pārstāvis
- M.Kabizeva** TV5 žurnāliste
- L.Kauliņa-Bandere** Labklājības ministrijas Sociālās iekārtu un sociālās darba politikas departamenta vecākā eksperte

U.Knislis	Tukuma Neredz go biedr bas biedrs
J.Kozlovska	Salaspils b rnu un jauniešu ar invalidit ti biedr ba „Zelta atsl dzi a” padomes locekle
A. ni š	NEPLP biroja vad t js
I.Kurme	Labkl j bas ministra biroja vad t ja
S. uzule	SIA „LNS Rehabilit cijas centrs” Z mju valodas tulku noda as vad t ja
K.Mi na	LETA žurn liste
I.Š estere	biedr bas „Latvijas Kust ba par neatkar gu dz vi” valdes priekšs d t ja
R.V vere	Latvijas Neredz go biedr bas p rst ve
D. Šmita-Stone	Labkl j bas ministrijas Soci l s iek aušanas un soci l darba politikas departamenta vec k referente;
V.Zvjagincevs	Salaspils b rnu un jauniešu ar invalidit ti biedr ba „Zelta atsl dzi a” P rst vis
L.Žvirble	Labkl j bas ministrijas Soci l s iek aušanas un soci l darba politikas departamenta vec k referente ;

Nepiedal s :

Vides aizsardz bas un re ion l s att st bas ministrs
 Sabiedr bas integr cijas fonda direktore;
 Sabiedrisko pakalpojumu regul šanas komisijas priekšs d t js;
 Latvijas Inval du biedr bas priekšs d t js;
 Latvijas Br vo arodbiedr bu savien bas priekšs d t js;
 Latvijas asoci cijas “R pju b rns” priekšs d t js;

Darba k rt b :

Nr.	T ma	Zi ot js / iesaist tie
1.	Inform cija par valsts soci l nodrošin juma pabalsta apm ra p rskat šanu person m ar invalidit ti (t.sk. person m ar invalidit ti kopš b rn bas)	<i>LM</i>
2.	Asistenta pakalpojuma pašvald b un surdotulka pakalpojuma stenošanas gaita	<i>LM</i>
3.	Masu mediju pieejam ba person m ar invalidit ti	<i>NEPLP</i>

I.Vi ele atkl j s di un vaic kl tesošajiem, vai nav k di papildin jumi pie darba k rt bas.

1. Inform cija par valsts soci l nodrošin juma pabalsta apm ra p rskat šanu person m ar invalidit ti (t.sk. person m ar invalidit ti kopš b rn bas).

D.Smita-Stone sniedz informāciju par valsts sociālā nodrošinājuma pabalsta (turpmāk - VSNP) piešķiršanas kritērijiem personām, kurām nav tiesības saņemt valsts pensiju, norādot, ka uz 2012.gada novembri valsts sociālā nodrošinājuma saņēmējibija 18 660, no kurām 94% personas ar invaliditāti. Ar 2014.gada 1.janvāri VSNP, kurš ir 45 latu I, II grupas invalīdiem un 75 latu I un II grupas invalīdiem kopš brīvas personām ir pieņemti paaugstināti attiecīgi līdz 58,50 latiem personām ar I invaliditātes grupu, bet I grupas invalīdiem kopš brīvas līdz 97,50 latiem. Savukārt II grupas invalīdiem ir pieņemti palielināti VSNP līdz 54 latiem un personām ar II invaliditātes grupu, kas invalīdi kopš brīvas līdz 90 latiem. Šim mērķim 2014.gadā būs nepieciešami papildus valsts pamatbudžetam 1,9 milj.latu. Savukārt pabalstu invalīdiem, kurām ir nepieciešama kopšana un šobrīd saņem pašas kopšanas pabalstu 100 latu apmērā, no 2014.gada 1.janvāra ir pieņemti noteikti 150 latus. 2012.gada decembrī pašas kopšanas pabalstu saņēma 11 480 personas. Papildus nepieciešamie līdzekļi valsts pamatbudžetam 2014.gadā būs 7,5 milj.latu.

A.Pavļins vaicā, kāpēc VSNP nav pieņemti palielināti personām ar III invaliditātes grupu?

D.Šmita-Stone atbild, sakot, ka saskaņā ar Invaliditātes likumu personām ar III invaliditātes grupu ir mērķi izteikta invaliditāte un tām ir vieglāk iekārtot darba tirgū nekā personām ar I vai II invaliditātes grupu.

U.Knišlis norāda, ka Izglītības un zinātnes ministrijai būtu jāsadarbojas, lai augstskolās būtu paredzētas budžeta vietas vajadzīgiem invalīdiem.

I.Viēle saka, ka būtu jāaplūkājaut jums par iekārtot visu lēmumu izglītību un norāda, ka atbalsta VSNP paaugstināšanas projekta virzību uz VSS.

2. Asistenta pakalpojuma pašvaldībās un surdotulka pakalpojuma stenošanas gaita.

I.Pikše sniedz prezentāciju par asistenta pakalpojumu pašvaldībās, norādot, ka 2013.gada februārī asistenta pakalpojums tika nodrošināts 97 personām ar invaliditāti. Personām ar invaliditāti 85% gadījumos asistenti ir radnieki un 65% gadījumos asistenti ir vecumā no 31-60 gadiem un lielākoties 72% gadījumos ir sievietes. Visvairāk asistenta pakalpojums tiek sniegts personām ar I invaliditātes grupu un brīviem invalīdiem. Asistenta pakalpojums visbiežāk tiek izmantots regulāru veselības aprūpes pakalpojumu saņemšanai.

I.Pikše norāda, ka, neskatoties uz to, ka invalīdu intereses pārstāvošo biedrību biedri ir izteikuši vāļmi asistenta pakalpojuma vietās saņemto palīdzību pabalstu, tomēr LM vēlas attīstīt asistenta pakalpojumu kā tādū nevis izmaksājot pabalstu. Problēma ir tā, ka lielākajai daļai personu, kas saņem asistenta pakalpojumu asistenti ir radnieki, lai gan ieviešot pakalpojumu ideja būja iesaistīt asistenta pakalpojuma sniegšanā vairākus cilvēkus, kas nav personu ar invaliditāti radnieki, lai atvieglotu radnieku dzīvi un tiem nevajadzētu palīdzēt invalīdiem pārvietoties ārpus mājokļa. Tomēr jāņem vērā, ka pašā nelielajā pašvaldībā šā bieži vien nav iespējams dabūt svešu cilvēku nevis radnieku par asistentu. Daudzas lietas Latvijas pilsētās nav uzskatītas asistenta pakalpojuma sniegšanu pašvaldībās, jo pilnībā to stenot izmantot iepirkumu.

U.Knišlis jautā, vai asistenta pakalpojumu var saņemt tikai noteiktās stundās, vai asistenta pakalpojumu var saņemt persona ar invaliditāti, kura ir nodarbināta un norāda uz to, ka nevajadzētu maksāt nodokli asistenta pakalpojuma sniedzējam no tā jau nelielā atalgojuma.

I.Viēle saka, ka viens asistents var sniegt pakalpojumu vismaz diviem cilvēkiem un LM nevar atbalstīt asistenta pakalpojuma sniegšanu par to nemaksājot nodokļus. Jāatrod iespēja mazināt birokrātiskos šķēršļus, lai personas ar invaliditāti varētu pieprasīt saņemt šo pakalpojumu. Tāpat labklājības ministre norāda, ka atzīst, ka asistenta pakalpojuma ieviešanā ir

pie autas vair kas k das un Lm kop ar inval du un vi u draugu apvien bu „Apeirons” apkopo praktisk s probl mas un apkopo priekšlikumus probl mu nov ršanai. Asistenta pakalpojumu bija pl nots ieviests 2015.gad , tom r LM v l j s, lai person m ar invalidit ti šis atbalsta pakalpojums tiktu sniegts tr k.

I.Š estere koment , sakot, ka asistenta pakalpojumu personas ar invalidit ti ir oti gaid jušas un v las to izmantot, bet prieku par to aiz no apgr tinošs administrat vais slogs. Asistenta pakalpojums princip ir pavado a pakalpojums un caur šo pakalpojumu sievietes ir iek vuš s darba tirg .

I.Vi ele uzver, ka personai ir j b t iesp jai izv l ties, vai to apr p radnieks, vai radnieks v las iek auties darba tirg un aut asistenta pakalpojumu sniegt svešam cilv kam. Ja radnieks izv las nestr d t, bet r p ties par personu ar invalidit ti, tad ir j r in s ar maz k m soci laj m garantij m.

L.Janševska sniedz kl tesošajiem prezent ciju par SIA „LNS Rehabilit cijas centrs” p rskatu par surdotulka pakalpojuma nodrošin šanu 2013.gad . Prezent cij tiek sniegts ieskats par SIA „LNS Rehabilit cijas centrs” m r i un galvenajiem darb bas virzieniem, par to, ka surdotulka pakalpojumu 2012.gad nodrošin ja 19 tulki, bet 2013.gad -33 tulki. Surdotulka pakalpojums 2012.gad pieš irts 45 klientiem, bet 2013.gad -64 klientiem. Surdotulka pakalpojumi tiek nodrošin ti sadz ves probl mu risin šanai, daž du pakalpojumu sa emšanai, pas kumu apmekl šanai utt. 2012.gad surdotulka pakalpojums saskarsmes nodrošin šanai ir pieš irts 1459 klientiem (3048 stundas), bet 2013.gad pl nots to pieš irt 937 klientiem (4500 stundas). Ja 2012.gad surdotulka pakalpojums izmaks ja 20 lati stund , tad 2013.gad tikai 5,16 lati stund .

3.Masu mediju pieejam ba person m ar invalidit ti.

A. ni š inform , ka nepieciešams palielin t Latvijas Telev zij (LTV) subtitr to raid jumu skaitu, lai t b tu pieejama person m ar invalidit ti. Nor da, ka nepieciešams veikt groz jumus normat vajos aktos, lai le itimiz tu subtitru izmantošanu un palielin t finans jumu raid jumu subtitr šanai.

I.Vi ele ierosina normat vo aktu paketi saist b ar inval du pieejam bu masu medijiem, konkr ti telev zijas pieejam bu ar subtitriem nos t t LM sekretari tam, kas izplat s t l k ILNP locek iem, lair tie sniegtu par to savas idejas un koment rus.

A.Pavlines piebilst, ka izstr d jot groz jumus normat vajos aktos, kas skar personas ar invalidit ti ir j konsult jas ar attiec g s m r grupas p rst vjiem. Nor da, ka akt vi sadarbojas ar LTV, bet finans juma apjoms subtitr to raid jumu ieviešanai vair kus gadus ir nemain gs.

A. ni š nor da, ka t ir NEPLP iniciat va un pl no iesniegt normat vo aktu groz jumus Saeimas Cilv kties bu komisij .

Nol ma:

1. Atbalst t informat v zi ojuma projekta virz bu VSS par valsts soci l nodrošin juma pabalsta palielin šanu person m ar I un II grupas invalidit ti un paš s kopšanas pabalsta paaugstin šanu no 2014.gada 1.janv ra;
2. NEPL iesniegt LM normat vo aktu groz jumus saist b ar LTV pieejam bu person m ar invalidit ti, lai ILNP locek i var tu sniegt savus koment rus un priekšlikumus.

- Pielikum : 1) D.Šmitas-Stones prezent cija „Valsts sociālā nodrošinājuma pabalsta apmēra palielināšana personām ar invaliditāti un pabalsta apmēra palielināšana invalīdiem, kurām nepieciešama kopšana”;
- 2) I.Pikšes sniegtā prezentācija „Asistenta pakalpojums pašvaldībām”;
- 3) L.Jaševskas prezentācija par SIA „LNS Rehabilitācijas centrs” pērkšanu par surdotulka pakalpojuma nodrošināšanu 2013.gadā.

S di sl dz: plkst. 12.55

Invalīdu lietu nācienā līdšpadomes
priekšsēdētāja

I.Viēle

Protokolēja:
L.Žvirble, 67021680,
Liene.Zvirble@lm.gov.lv

L.Žvirble